

บทบรรณาธิการ

คำถาม ททรัพย์สินที่ได้ให้แก่กันภายหลังวันทำสัญญาก็ดี เงินที่ชำระในวันจองซื้อที่ดินพร้อมบ้านก็ดี เงินที่ชำระในวันทำสัญญาซึ่งตามสัญญาจะระบุว่าให้ถือว่าเป็นการชำระหนึ่งงวดที่ ๑ ก็ดี เป็นมัดจำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

(ก) คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๑๗/๒๕๕๔ มัดจำที่ได้ให้แก่กันไว้เป็นพยานหลักฐานว่าสัญญาได้ทำกันขึ้นแล้วและเป็นประกันการที่จะปฏิบัติตามสัญญาตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๗ นั้น ต้องเป็นทรัพย์สินที่ได้ให้แก่กันไว้เมื่อเข้าทำสัญญาในวันทำสัญญาเท่านั้น ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ได้ให้แก่กันภายหลังวันทำสัญญา ดังนั้น เงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ที่โจทก์ผู้จะซื้อได้ชำระให้แก่จำเลยผู้จะขายในวันทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเท่านั้นที่เป็นมัดจำ ส่วนเงินจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่โจทก์ชำระแก่จำเลยภายหลังทำสัญญาดังกล่าวนั้นมิใช่มัดจำแต่เป็นการชำระราคาที่ดินบางส่วน

เมื่อโจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญา และจำเลยได้บอกเลิกสัญญาแก่โจทก์แล้วสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นอันเลิกกัน จำเลยมีสิทธิรับเงินมัดจำจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาทได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๘ (๒) ส่วนเงินจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่โจทก์ชำระแก่จำเลย ซึ่งเป็นการชำระราคาที่ดินบางส่วนตามสัญญานั้น จำเลยต้องให้โจทก์คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม โดยต้องคืนให้แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยคิดตั้งแต่เวลาที่จำเลยได้รับไปตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๙๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง เงินจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาทดังกล่าวมิใช่มัดจำที่จำเลยจะมีสิทธิรับเพราะเหตุที่โจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญา

(ข) คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๑๖/๒๕๕๔ โจทก์ทั้งสองกับจำเลยเป็นคู่สัญญาตามสัญญาจะซื้อจะขายและพัฒนาที่ดิน โดยโจทก์ทั้งสองผู้จะซื้อสัญญาว่าจะว่าจ้างผู้จะขายหรือบริษัทในเครือของผู้จะขายเป็นผู้ปลูกสร้างโดยจะใช้แบบของผู้จะขายเท่านั้น ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่คู่สัญญาจะต้องปฏิบัติตาม ต่อมาโจทก์ทั้งสองได้ทำสัญญาว่าจ้างบริษัท ท. ปลูกสร้างบ้านลงบนที่ดินที่โจทก์ทั้งสองทำสัญญาดังกล่าว จำเลยและบริษัท ท. ต่างมีกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนเช่นเดียวกัน สำนักงานที่ตั้งก็เป็นสถานที่แห่งเดียวกัน ผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในสัญญาจะซื้อจะขายและพัฒนาที่ดิน และสัญญาว่าจ้างปลูกสร้างบ้านก็เป็นพยานชุดเดียวกัน เห็นได้ว่า บริษัท ท. เป็นบริษัทในเครือของจำเลยตรงตามที่ระบุไว้ในเงื่อนไขต่อท้ายสัญญา จำเลยกับบริษัท ท. ต่างมีผลประโยชน์ร่วมกันในการขายที่ดินและบ้านพิพาทรายนี้ โดยแบ่งแยกกันทำหน้าที่ดำเนินการในด้านต่าง ๆ ถือว่าจำเลยและบริษัท ท. ซึ่งเป็นบริษัทใน

เครื่องของจำเลย มีผลประโยชน์ร่วมกันในการจัดสรรที่ดินและบ้านที่โจทก์ทั้งสอง
จองซื้อจากจำเลย จึงต้องร่วมกันผูกผันตามสัญญาดังกล่าวต่อโจทก์ทั้งสองอย่าง
ลูกหนี้ร่วม ดังนั้น โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องจำเลยแต่ผู้เดียวให้รับผิดชอบ
สัญญาทั้งหมดดังกล่าวแล้วได้

เมื่อโจทก์ทั้งสองเป็นฝ่ายผิดสัญญาแต่ฝ่ายเดียวเพราะไม่ไปรับโอนกรรมสิทธิ์
ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งตามสัญญาจะซื้อจะขายและ
พัฒนาที่ดินให้ถือว่าสัญญาเป็นอันยกเลิกโดยโจทก์ทั้งสองผู้จะซื้อยินยอมให้จำเลยผู้จะ
ขายริบเงินที่ได้ชำระไว้แล้วทั้งหมดเช่นนี้ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับ
คืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๑ วรรคหนึ่ง การที่โจทก์ทั้งสอง
ชำระเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ให้แก่จำเลยในวันจอง ถือว่าเงินจำนวนนี้เป็นเงินที่
โจทก์ทั้งสองได้ส่งมอบให้แก่จำเลยเพื่อเป็นพยานหลักฐาน และเป็นการประกันในการ
ปฏิบัติตามสัญญา จึงเป็นมัดจำ ส่วนเงินที่โจทก์ทั้งสองชำระอีกจำนวน ๓๒,๕๐๐ บาท
ในวันทำสัญญาจะซื้อจะขายและพัฒนาที่ดินนั้น ตามสัญญาดังกล่าวระบุให้ถือว่าเป็น
เป็นการชำระหนึ่งงวดที่ ๑ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของราคาที่ดินที่โจทก์ทั้งสองชำระค่าที่ดิน
และค่าพัฒนาที่ดินตามสัญญา มิใช่เป็นการให้ไว้เพื่อเป็นประกันการปฏิบัติตาม
สัญญา จึงมิใช่ค่ามัดจำ ดังนั้น เมื่อโจทก์ทั้งสองเป็นฝ่ายผิดสัญญาและสัญญาเป็นอัน
ยกเลิกแล้ว จำเลยจึงมีสิทธิริบมัดจำจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาทได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา
๓๗๔ (๒)

โจทก์ทั้งสองชำระค่าที่ดิน ค่าจ้างปลูกสร้างบ้าน ค่าสร้างรั้วและค่าต่อเติมบ้าน
หลังจากที่จำเลยมีสิทธิริบมัดจำจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท แล้ว เป็นเงิน ๖๐๖,๘๙๗ บาท
ซึ่งเงินจำนวนนี้จำเลยจะต้องให้โจทก์ทั้งสองกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่การที่โจทก์
ทั้งสองกับจำเลยตกลงกันว่าถ้าโจทก์ทั้งสองเป็นฝ่ายผิดสัญญา สัญญาเป็นอันยกเลิก
โจทก์ทั้งสองยินยอมให้จำเลยริบเงินที่ได้ชำระไว้แล้วทั้งหมด ข้อตกลงดังกล่าวจึงมี
ลักษณะเป็นเบี้ยปรับที่กำหนดเป็นจำนวนเงินตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๙ และถ้าเบี้ย
ปรับสูงเกินส่วน ศาลก็มีอำนาจลดลงให้เหลือเป็นจำนวนพอสมควรได้ตาม ป.พ.พ.
มาตรา ๓๘๓

คำถาม นั่งคร่อมบนรถจักรยานยนต์ พารถเคลื่อนที่ไปจากที่จอดแล้ว แต่
สตาร์ทรถไม่ติด เป็นความผิดฐานลักทรัพย์สำเร็จหรือพยายาม

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๖๓/๒๕๕๔ การที่จำเลยไปนั่งคร่อมบนรถจักรยานยนต์
ของผู้เสียหาย เป็นการลงมือกระทำความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว แม้จำเลยจะสตาร์ทเครื่อง
ด้วยเท้าไม่ติดและต่อสายตรงไม่สำเร็จ แต่จำเลยก็ได้พารถเคลื่อนที่ไปจากที่จอดไว้

๕ ถึง ๑๐ เมตร เป็นการพาทรัพย์เคลื่อนที่ไปได้แล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดสำเร็จฐานลักทรัพย์

คำถาม การใช้กำลังประทุษร้ายโดยมิได้เจตนาเพื่อเอาทรัพย์ไป หากการประทุษร้ายขาดตอนไปแล้ว จึงมีเจตนาเอาทรัพย์ไป เป็นความผิดฐานชิงทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๕๔/๒๕๕๔ โจทก์ไม่มีพยานมานำสืบให้เห็นว่าจำเลยกับพวกรู้อยู่ก่อนเกิดเหตุว่าผู้เสียหายจะขับรถจักรยานยนต์ผ่านบริเวณที่เกิดเหตุ และเหตุที่ผู้เสียหายหยุดรถจักรยานยนต์ เนื่องจากผู้เสียหายขับรถจักรยานยนต์ลွ่น้ำทำให้เครื่องยนต์ขัดข้อง ดังนี้ จำเลยกับพวกอาจพบผู้เสียหายโดยบังเอิญก็ได้ ทั้งก่อนเกิดเหตุ ผู้เสียหายถูกกล่าวหาว่าร่วมกับพวกทำร้ายบิดาจำเลย ประกอบกับเมื่อจำเลยกับพวกใช้มิดพัน ผู้เสียหายวิ่งหลบหนีแล้ว จำเลยกับพวกยังวิ่งไล่ตามผู้เสียหายไปอีก เชื่อว่าจำเลยกับพวกใช้มิดพันผู้เสียหายเพราะโกรธที่ผู้เสียหายร่วมกับพวกทำร้ายบิดาจำเลย มิใช่เป็นการพันผู้เสียหายเพื่อความสะดวกหรือเพื่อเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไป เมื่อจำเลยกับพวกไม่อาจทำร้ายผู้เสียหายได้อีก การที่จำเลยกับพวกกลับไปเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไป จึงเป็นเจตนาที่เกิดขึ้นหลังจากการทำร้ายผู้เสียหายขาดตอนไปแล้ว จำเลยกับพวกจึงไม่มีความผิดฐานชิงทรัพย์ แต่การที่จำเลยกับพวกเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไป ฟังได้ว่าจำเลยกับพวกเอาทรัพย์ของผู้เสียหายไปโดยทุจริต อันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

คำถาม การบอกคนขับรถจักรยานยนต์รับจ้างว่า ขอเก็บเงินค่าวินต่อเดือนหากสมาชิกคนใดไม่ยอมจ่ายก็ให้กลับบ้านต่างจังหวัดไป จะยึดเสื้อวินคืนกับให้ระวางตัวให้ดี เป็นความผิดฐานกรรโชก หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๒๓/๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ เรียกประชุมสมาชิกคนขับรถจักรยานยนต์รับจ้างในวินของจำเลยที่ ๑ ซึ่งผู้เสียหายบางคนไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย โดยจำเลยทั้งสองได้บอกให้สมาชิกทราบว่าจำเลยที่ ๑ ขอเก็บเงินค่าวินจากสมาชิกคนละ ๙๕๐ บาท ต่อเดือน หากสมาชิกคนใดไม่ยอมจ่ายเงินให้ ก็ให้สมาชิกคนนั้นกลับบ้านต่างจังหวัดไปจำเลยทั้งสองจะยึดเสื้อวินคืนกับให้ระวางตัวให้ดี คำพูดดังกล่าวมีลักษณะเป็นการข่มขู่ขึ้นใจให้สมาชิกทั้งที่เข้าร่วมประชุมและไม่เข้าร่วมประชุมยอมจ่ายเงินเป็นรายเดือนเดือนละ ๙๕๐ บาท ให้แก่จำเลยที่ ๑ และไม่ให้สมาชิกบอกเรื่องที่ต้องจ่ายเงินให้แก่จำเลยที่ ๑ ให้บุคคลอื่นรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบด้วย โดยการขู่เชิญให้สมาชิกทราบว่าหากสมาชิกคนใดไม่ยอมกระทำตามที่บอก สมาชิกก็จะได้รับผลร้ายคือจะถูกยึดเสื้อวินที่สมาชิกคนใดไม่ยอมกระทำตามที่บอก สมาชิกก็จะได้รับผลร้ายคือจะถูกยึด

เสียวินที่สมาชิกสวมใส่ในการขับขีจักรยานยนต์รับจ้างคืนซึ่งหมายความว่า สมาชิกคนนั้น จะไม่สามารถมาจอดรถจักรยานยนต์ของตนที่วินของจำเลยที่ ๑ เพื่อรอให้ผู้โดยสารว่า จ้างอีกต่อไป อันเป็นการขู่เชิญสมาชิกว่าจำเลยทั้งสองจะทำอันตรายต่อเสรีภาพของ บรรดาสมาชิก ส่วนคำว่าให้ระวางตัวให้ตีนั้นคนปกติทั่วไปก็สามารถเข้าใจได้ว่า เป็น ลักษณะคำพูดข่มขู่ให้คนที่ได้รับฟังให้เกิดความกลัวอยู่ในตัวว่าอาจจะเกิดอันตรายต่อ ชีวิตหรือร่างกายได้ จึงเป็นกรณีจำเลยทั้งสองขู่เชิญสมาชิกว่าจำเลยทั้งสองจะทำ อันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของบรรดาสมาชิกซึ่งผู้เสียหายหลายคนยอมจ่ายเงินให้แก่ จำเลยที่ ๑ การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงครบองค์ประกอบความผิดฐานกรรโชก

คำถาม เข้าไปทำร้ายผู้อื่นในบ้านมีโต๊ะสนุกเกอร์เปิดบริการให้บุคคลทั่วไปเล่นได้ และขณะเกิดเหตุยังคงเปิดบริการอยู่จะเป็นความผิดฐานบุกรุกตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๔, ๓๖๕ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๐/๒๕๕๔ บ้านที่เกิดเหตุมีโต๊ะสนุกเกอร์เปิดบริการให้ บุคคลทั่วไปเล่นได้และขณะเกิดเหตุยังคงเปิดบริการอยู่ การที่จำเลยทั้งสามเข้าไปทำร้าย ร่างกายผู้เสียหายที่ ๒ ในบริเวณที่บุคคลทั่วไปย่อมจะเข้าไปได้นั้น ย่อมไม่มีความผิดฐาน บุกรุกตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๔ และมาตรา ๓๖๕

คำถาม นำรถบรรทุกของกลางเข้าไปในที่เกิดเหตุในยามวิกาลเพื่อจะลักทรัพย์ แล้วสำรวจที่จะลักเพื่อจะขนไว้บนรถบรรทุก แต่ยังไม่ได้แตะต้องตัวทรัพย์ ถือว่าลงมือ กระทำความผิดฐานลักทรัพย์แล้วหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๓๘/๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กับพวก นำรถ บรรทุกของกลางเข้าไปจอดในบริเวณโรงงานที่เกิดเหตุซึ่งล้อมรั้วสังกะสีในยามวิกาล แล้ว จำเลยที่ ๒ ใช้ไฟฉายส่องไปที่มอเตอร์ซึ่งติดตั้งอยู่บนโครงเหล็ก เป็นการสำรวจทรัพย์ที่จะ ลักและเพื่อจะขนทรัพย์นั้นไปไว้บนรถบรรทุกของกลางที่นำเข้ามาในบริเวณโรงงานที่เกิด เหตุ แม้จำเลยที่ ๒ ยังไม่ได้แตะต้องตัวทรัพย์ แต่นับว่าใกล้ชิดพร้อมที่จะเอา ทรัพย์ไปได้ในทันทีทันใด การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กับพวกอยู่ในชั้นลงมือ กระทำความผิดแล้วเพียงแต่กระทำไปไม่ตลอดเพราะ บ. กับพวกพบจำเลยที่ ๒ กับพวก ก่อนที่จำเลยที่ ๒ กับพวกจะลักทรัพย์ไป การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงเป็น ความผิดฐานพยายามลักทรัพย์แล้ว

นายประเสริฐ เสียงสุทิววงศ์
บรรณาธิการ